

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 11 czerwca 2018 roku ((...)) Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. odmówił M. W. (1) prawa do emerytury pomostowej.

W uzasadnieniu decyzji wskazano, że M. W. (1) nie udowodnił okresu pracy w szczególnych warunkach, wynoszącego co najmniej 15 lat oraz, że przed dniem 1 stycznia 1999 roku nie wykonywał on prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych lub art. 32 i art. 33 ustawy emerytalnej. Do pracy wykonywanej w szczególnych warunkach nie zostały zaliczone okresy prac M. W. (1) od dnia 1 września 1975 roku oraz do dnia 22 października 1980 roku oraz od dnia 10 listopada 1982 roku do dnia 29 lutego 1984 roku, gdyż pracodawca błędnie wskazał dział, pozycję i punkt zarządzenia resortowego, pod którym znajduje się zajmowane przez M. W. (1) stanowisko pracy, a także występują rozbieżności pomiędzy świadectwem pracy z dnia 28 lutego 1984 roku oraz w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

(decyzja k. 127 – 127v. akt ZUS)

W dniu 20 czerwca 2018 roku M. W. (1) zgłosił się do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddziału w Ł. i złożył odwołanie od powyższej decyzji, stwierdzając, że od 1 września 1975 roku do 29 lutego 1984 roku i od 2 lipca 1990 roku do dnia 31 sierpnia 2000 roku pracował jako spawacz w warunkach szkodliwych.

(protokół złożenia odwołania k. 8)

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy podtrzymał zasadność wydanej decyzji, powołując się na argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

(odpowiedź na odwołanie k. 4 – 5)

Na rozprawie w dniu 4 grudnia 2018 roku i 29 stycznia 2019 roku pełnomocnik wnioskodawcy popierał odwołanie, zaś pełnomocnik Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wnosił o oddalenie odwołania.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

M. W. (1) urodził się w dniu (...).

(okoliczność bezsporna)

M. W. (1) w dniu 4 maja 2017 roku złożył wniosek o emeryturę pomostową. Decyzją z dnia 13 czerwca 2017 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. odmówił przyznania świadczenia.

W dniu 4 lipca 2017 roku M. W. (1) złożył odwołanie od powyższej decyzji, które wyrokiem Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 11 stycznia 2018 roku, wydanym w sprawie VIII U 1511/17 zostało oddalone. Wyrok uprawomocnił się w dniu 2 lutego 2018 roku.

(dowód: wniosek k. 1 – 12 akt ZUS; decyzja k. 83 – 84 akt ZUS; odwołanie k. 85 – 86 akt ZUS; wyrok k. 45 akt o sygnaturze VIII U 1511/17)

M. W. (1) w dniu 10 maja 2018 roku złożył ponowny wniosek o przyznanie emerytury pomostowej.

(dowód: wniosek k. 117 – 120 akt ZUS)

M. W. (1) nie jest członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego, a w dacie złożenia wniosku nie pozostawał w stosunku pracy.

(okoliczność bezsporna)

W toku postępowania przed organem rentowym M. W. (1) udokumentował w sposób bezsporny staż pracy w wymiarze 34 lat 8 miesięcy i 9 dni, w tym okresy składkowe 34 lata 5 miesięcy i 4 dni, a okresy nieskładkowe 3 miesiące i 5 dni.

(dowód: decyzja k. 127 – 127v. akt ZUS; karta przebiegu zatrudnienia k. 126 akt ZUS)

Organ rentowy zaliczył M. W. (1) okres pracy wykonywanej w szczególnych warunkach począwszy od dnia 8 listopada 2011 roku do dnia 30 kwietnia 2018 roku, tj. 6 lat, 5 miesięcy i 16 dni. W tym okresie M. W. (1) był zatrudniony w (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w Ł., w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowiskach, kolejno: obchodowego urządzeń odpopielania i odzūżlania, obchodowego urządzeń odpopielania, odzūżlania i biomasy, obchodowego gospodarki paliwami i odpadami. M. W. (1) wykonywał prace odpowiadające pracom o szczególnym charakterze zawartym w załączniku numer 2 do ustawy z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych (Dz.U. Nr 237, poz. 1656), pod pozycją 16, wyróżnioną jako prace bezpośrednio przy sterowaniu blokami energetycznymi wytwarzającymi energię elektryczną lub ciepłą.

(dowód: decyzja k. 127 – 127v. akt ZUS; zaświadczenie o zatrudnieniu k. 65 akt ZUS; świadectwo pracy k. 123 – 123v. akt ZUS; świadectwo wykonywania prac o szczególnym charakterze k. 124 akt ZUS, okoliczności bezsporne)

M. W. (1) ukończył (...) Szkołę (...) w 1975 roku.

Następnie podjął pracę w (...) Przedsiębiorstwie (...) w Ł. Zakładzie (...). Początkowo był zatrudniony jako blacharz spawacz. Pracował od 1 września 1975 roku razem z B. Ś., który był zatrudniony na tożsamym stanowisku. Mężczyźni wykonywali wyłącznie prace spawalnicze, a umiejętności w tym zakresie nabyli jeszcze podczas okresu szkolnego.

Od 14 września 1979 roku do 26 stycznia 1980 roku M. W. (1) odbywał kurs z podstawowego zakresu spawalnictwa gazowego. W dniu 27 stycznia 1980 roku wydano mu książkę spawacza o numerze (...).

Przed odbyciem kursu jak i po jego ukończeniu zakres obowiązków M. W. (1) nie uległ zmianie. Podobna sytuacja zaistniała w stosunku do B. Ś.. M. W. (1) pracował w warsztacie na jedną zmianę w pełnym wymiarze czasu pracy, a jego praca polegała wyłącznie na spawaniu gazowym jak i elektrycznym. Razem z B. Ś. zajmował się pracami blacharskimi oraz kasacją zbędnego sprzętu samochodowego krajaczem gazowym. W miesiącu cięto kilka samochodów. W zakładzie funkcjonował podział na spawaczy i mechaników, którzy mieli też swoje specjalizacje. Załoga składała się m.in. z sześciu spawaczy i kilkunastu mechaników. Spawacze nie wykonywali prac mechanicznych, a mechanicy nie byli dopuszczani do palników. Za pracę w warunkach szkodliwych M. W. (1) otrzymywał dodatek, mleko i posiłki regeneracyjne. Zakład pracy działał w sposób nieprzerwany.

(dowód: zeznania wnioskodawcy 00;20;52 CD k- 77; zeznania B. Ś. 00;19;12 CD k-52 i 00;03;52 CD k-77; kserokopia karty spawacza k. 45; kserokopia książki spawacza k. 46; kserokopia duplikatu książki spawacza k. 68 – 69)

W okresie od 23 października 1980 roku do dnia 14 października 1982 roku M. W. (1) odbywał zasadniczą służbę wojskową, a po jej zakończeniu zgłosił swój powrót do zatrudnienia w terminie 30 dni.

(okoliczność bezsporna, a nadto dowód: kserokopia książeczki wojskowej k. 21)

Po powrocie z wojska, od dnia 10 listopada 1982 roku, M. W. (1) wykonywał takie same prace jak przed służbą, choć w umowie o pracę było wpisane stanowisko mechanika napraw pojazdów samochodowych. Jako miejsce pracy wskazano warsztat naprawczy. Pracodawca nie posiadał wtedy wolnego etatu spawacza.

(dowód: zeznania wnioskodawcy 00;20;52 CD k- 77; umowa o pracę k. 20)

M. W. (1) zakończył pracę w Zakładzie (...) w dniu 29 lutego 1984 roku. W świadectwie pracy wpisano zajmowane przez M. W. (1) stanowiska w następujący sposób:

1. „1.09.75 – 22.10.80 – blacharz – spawacz,
2. 23.10.80 – 9.11.82 – służba wojskowa,
3. 10.11.82 – 29.02.84 – mechanik p.o. blacharza – spawacza”.

Jako ostatnie zajmowane stanowisko wpisano „mechanik sam p.o. blacharza – spawacza”.

(dowód: świadectwo pracy z OPPMs Zakładu (...) w Ł. k. 17 – 18 akt ZUS)

M. W. (1) od dnia 1 lipca 1990 roku podjął pracę w (...) spółce cywilnej J. R. & E. R. w Ł., w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku spawacza. Zakład głównie produkował tłumiki i naprawiał układy wydechowe samochodów. Nie zdarzały się przestoje, a produkcja była nieprzerwana. Razem z M. W. (1) do pracy dołączył B. Ś.. Do obowiązków M. W. (1) należało wyłącznie spawanie tłumików, zarówno gazowe jak i elektryczne i w osłonie CO₂. M. W. (1) czasami pracował w kanale do napraw samochodów, również spawając elementy układów wydechowych, choć zasadniczo spawał na stałym stanowisku w pomieszczeniu. Współpracował on z dwoma innymi spawaczami oraz ślusarzami. Spółka zatrudniała jeszcze księgową i narzędziowca – łącznie kilkanaście osób. M. W. (1) wykonywał obowiązki na polecenia swoich przełożonych E. R. (2) i W. N.. Pracował codziennie po 8 godzin i nie wykonywał innych prac mechanicznych bez spawania.

M. W. (1) był solidnym pracownikiem. Stosunek pracy ustał w dniu 31 sierpnia 2000 roku z uwagi na likwidację stanowiska. Dokumenty dotyczące zatrudnienia zostały zniszczone.

(dowód: zeznania wnioskodawcy 00;20;52 CD k- 77; zeznania W. N. 00;07;39 CD k.52; zeznania B. Ś. 00;19;12 CD k-52 i 00;03;52 CD k-77; k. 49; zeznania E. R. (2) 00;09;41 CD k- 77, świadectwo pracy z (...) s.c. k. 33 akt ZUS)

M. W. (1) przyjaźnił się z M. W. (2), który co najmniej raz w miesiącu odwiedzał go w miejscu pracy, zarówno w Zakładzie (...) jak i w Spółce (...). M. W. (2) obserwował kolegę w czasie pracy wyłącznie przy pracach spawalniczych.

(dowód: zeznania M. W. (2) 00;36;32 CD-k. 52)

M. W. (1) nie posiadał uprawnień spawacza elektrycznego, ponieważ żaden z pracodawców tego nie wymagał. M. W. (1) nabył te umiejętności w pracy i w szkole.

(dowód: : zeznania wnioskodawcy 00;20;52 CD k- 77)

Następcą prawnym (...) Przedsiębiorstwa (...) w Ł. Zakładu (...) stała się (...) Sp. z o.o. z siedzibą w Ł.. W dniu 26 kwietnia 2017 roku (...) Sp. z o.o. z siedzibą w Ł. wydała M. W. (1) świadectwo o wykonywaniu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze stale i w pełnym wymiarze pracy przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowo – wodorowym, na stanowisku blacharza – spawacza.

(dowód: zaświadczenie o zatrudnieniu k. 19 akt ZUS; świadectwo o wykonywaniu pracy w szczególnych warunkach k. 21 akt ZUS)

Powyższe ustalenia faktyczne Sąd ustalił w oparciu o dowody z dokumentów, zgromadzone w aktach sprawy – zarówno aktach sądowych, jak i Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Zawarte w nich dokumenty zostały sporządzone w sposób rzetelny, przez uprawnione do tego organy i zgodnie z przepisami prawa. Choć część z nich została zachowana jedynie w formie kserokopii to żadna ze stron nie kwestionowała ich prawdziwości. Również Sąd nie dopatrył się w nich elementu dyskwalifikującego wiarygodność. Treść złożonych dokumentów została uzupełniona zeznaniami świadków B. Ś., W. N., E. R. (2) i M. W. (2) – tworząc rzeczywisty obraz zdarzeń ze spornego okresu. Sąd obdarzył walorem wiarygodności zeznania wszystkich świadków jak i dowód z przesłuchania wnioskodawcy. Zeznania świadków były szczerze i prawdziwe oraz wzajemnie ze sobą korespondowały. Wprawdzie Sąd dopatrył się nieznaczących różnic w

relacjach świadków i odwołującego się – ale w ocenie Sadu niewątpliwie było podyktowane znacznym upływem czasu od lat 70. XX wieku.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Odwołanie okazało się zasadne i jako takie podlegało uwzględnieniu w całości.

Jak stanowi art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych z dnia 19 grudnia 2008 roku (Dz.U. 2018, poz. 1924, tj. z dnia 8 października 2018 roku) prawo do emerytury pomostowej, z uwzględnieniem art. 5-12, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) urodził się po dniu 31 grudnia 1948 r.;
- 2) ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;
- 3) osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn;
- 4) ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn;
- 5) przed dniem 1 stycznia 1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS;
- 6) po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
- 7) nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Pomiędzy stronami bezsporne pozostawało, że M. W. (1) spełnił część z nadmienionych powyżej przesłanek. Wnioskodawca urodził się po dniu 31 grudnia 1948 roku i w dacie złożenia wniosku miał ukończone 60 lat. Nie pozostawał w stosunku pracy, a ustalone okresy składkowe i nieskładkowe M. W. (1) przekraczały 25 lat. W zaskarżonej decyzji Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyznał również, że do pracy wykonywanej w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 3 ust. 1 cytowanej ustawy zaliczył M. W. (1) okres zatrudnienia w (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w Ł. od dnia 8 listopada 2011 roku do dnia 30 kwietnia 2018 roku, tj. łącznie 6 lat, 5 miesięcy i 16 dni – co stanowi spełnienie przesłanki z art. 4 pkt 6 ustawy o emeryturach pomostowych.

Organ rentowy nie wziął jednak pod uwagę okresów zatrudnienia wnioskodawcy przed dniem 1 stycznia 1999 roku w szczególnych warunkach lub wykonywania przez niego pracy w szczególnym charakterze z uwagi na błędy w świadectwie wykonywania pracy w warunkach szczególnych. Tym samym, zdaniem organu rentowego, M. W. (1) nie osiągnął piętnastoletniego okresu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze. Rolą Sądu okazało się więc rozstrzygnięcie czy M. W. (1) pracował przed 1 stycznia 1999 roku w określonych powyżej warunkach oraz czy trwało to co najmniej 15 lat.

Postępowanie dowodowe przeprowadzone w przedmiotowej sprawie pozwoliło na poczynienie ustaleń stwierdzających zasadność stanowiska wnioskodawcy.

Do okresu pracy w warunkach szczególnych wlicza się okresy pracy kwalifikowanej osiągnięte zarówno przed dniem 1 stycznia 2009 r., jak i po wejściu w życie ustawy o emeryturach pomostowych czyli po 1 stycznia 2009 r. Do okresu uprawniającego do emerytury pomostowej osiągniętego przed dniem 1 stycznia 2009 r. wlicza się okresy pracy w szczególnych warunkach oraz w szczególnym charakterze, o których mowa w art. 32 ust. 2 i 3 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS i w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, jak również okresy takiej pracy w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych. Zgodnie z art. 32 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych

przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia lub o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Rodzaje prac w szczególnych warunkach zostały określone w wykazach A i B prac w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego, stanowiących załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. 1983, Nr 8, poz. 43) oraz wykazach stanowiskowych wydanych na podstawie § 1 ust. 2 i 3 tego rozporządzenia.

Za okresy pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze osiągnięte po wejściu w życie ustawy o emeryturach pomostowych uznaje się wyłącznie te okresy, o których mowa w art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych. Jak stanowi art. 3 ust. 1 prace w szczególnych warunkach to prace związane z czynnikami ryzyka, które z wiekiem mogą z dużym prawdopodobieństwem spowodować trwale uszkodzenie zdrowia, wykonywane w szczególnych warunkach środowiska pracy, determinowanych siłami natury lub procesami technologicznymi, które mimo zastosowania środków profilaktyki technicznej, organizacyjnej i medycznej stawiają przed pracownikami wymagania przekraczające poziom ich możliwości, ograniczony w wyniku procesu starzenia się jeszcze przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w stopniu utrudniającym ich pracę na dotychczasowym stanowisku; wykaz prac w szczególnych warunkach określa załącznik nr 1 do ustawy.

Natomiast prace o szczególnym charakterze to prace wymagające szczególnej odpowiedzialności oraz szczególnej sprawności psychofizycznej, których możliwość należytego wykonywania w sposób niezagrażający bezpieczeństwu publicznemu, w tym zdrowiu lub życiu innych osób, zmniejsza się przed osiągnięciem wieku emerytalnego na skutek pogorszenia sprawności psychofizycznej, związanego z procesem starzenia się; wykaz prac o szczególnym charakterze określa załącznik nr 2 do ustawy (art. 3 ust. 3 ustawy o emeryturach pomostowych).

M. W. (1) zaraz po ukończeniu (...) Szkoły (...), od 1 września 1975 roku rozpoczął pracę w (...) Przedsiębiorstwie (...) w Ł. Zakładzie (...), a do jego obowiązków należały wyłącznie prace spawalnicze. Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy pozwala w sposób uzasadniony twierdzić, że od pierwszego dnia pracy M. W. (1) zajmował stanowisko spawacza mimo to, że formalnie nie posiadał on uprawnień do wykonywania tego typu czynności. Liczyło się jedynie posiadanie określonych umiejętności, które wnioskodawca nabył jeszcze w okresie szkolnym. Dopiero w dniu 26 stycznia 1980 roku ukończył on kurs z podstawowego zakresu spawalnictwa gazowego, jednakże zakres jego pracowniczych obowiązków nie uległ zmianie. Bezsprzecznie od tej daty wnioskodawca wykonywał obowiązki spawacza, chociaż w świetle zeznań świadka Ś. już przed ich formalnym nabyciem. Stwierdzić przy tym należy, że taka była praktyka przedsiębiorstwa, bowiem w przypadku B. Ś. sytuacji wyglądała podobnie. M. W. (1) pracował w warsztacie na jedną zmianę w pełnym wymiarze czasu pracy, a jego praca polegała wyłącznie na spawaniu gazowym jak i elektrycznym. Zajmował się on pracami blacharskimi oraz kasacją zbędnego sprzętu samochodowego krajaczem gazowym, a do jego obowiązków nie należały czynności z zakresu mechaniki. W tym zakresie w przedsiębiorstwie panował wyraźny podział pracy według posiadanych umiejętności. Co również istotne, za pracę w warunkach szkodliwych M. W. (1) otrzymywał dodatek, mleko i posiłki regeneracyjne. W tamtym czasie nie odnotowano jakichkolwiek przestojów w działalności pracodawcy. M. W. (1) zakończył pracę w Zakładzie (...) w dniu 29 lutego 1984 roku. W świadectwie pracy wpisano zajmowane przez M. W. (1) stanowiska, jednakże ich ujęcie nie mogło mieć przesądzającego znaczenia dla zapadłego rozstrzygnięcia. W tym zakresie nie można zgodzić się z argumentacją organu rentowego, który zauważył pewne sprzeczności w treści wydane świadectwa pracy, bowiem nie wytrzymują one krytyki w świetle zeznań wiarygodnych osobowych źródeł dowodowych. Jak wykazało przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe M. W. (1) w (...) Przedsiębiorstwie (...) w Ł. Zakładzie (...) wykonywał wyłącznie prace spawalnicze. Jak wskazał sam odwołujący się, kwestia wpisanej na umowie o pracę stanowiska objętego po powrocie ze służby wojskowej nie przystawała do rzeczywistych realiów. Wpisanie stanowiska „mechanika” nie miało nic wspólnego z faktycznymi czynnościami wykonywanymi przez M. W. (1), które nie doznały na przestrzeni niemalże 9 lat żadnej modyfikacji. Na okoliczności te wskazuje dopisanie do stanowiska mechanika słów „p.o. blacharza – spawacza”, bowiem pracodawca z przyczyn niezależnych od M. W. (1) nie mógł go zatrudnić na poprzednio zajmowanym stanowisku z powodu braku określonego etatu. Nastąpiła więc pewnego rodzaju fikcja zapisana w świadectwie pracy, która nie przekłada się na rzeczywiste obowiązki pracownicze wnioskodawcy.

Zauważyć należy, że treść świadectwa pracy oraz świadectwa pracy w szczególnych warunkach może podlegać weryfikacji. Dokonana przez pracodawcę w świadectwie pracy w szczególnych warunkach ocena charakteru zatrudnienia pracownika nie jest dla sądu wiążąca, dokument ten podlega co do swojej wiarygodności i mocy dowodowej takiej samej ocenie, jak każdy inny dowód. Ponadto, świadectwo pracy jako dowód z dokumentu prywatnego nie ma silniejszej mocy dowodowej niż dowód z zeznań świadków lub z przesłuchania stron (wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 14 listopada 2017 r. III AUa 329/17, LEX nr 2409292). Tym samym, gdyby nie było możliwe udowodnienie okresów pracy w szczególnych warunkach poprzez świadectwo pracy lub zaświadczenie wykonywania pracy w szczególnych warunkach to Sąd może przyjąć wszystkie dowody służące wyjaśnieniu, czy pracownik faktycznie wykonywał pracę w szczególnych warunkach na określonym stanowisku – która to sytuacja zmaterializowała się w przedmiotowej sprawie.

W wykazie A, stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. 1983, Nr 8, poz. 43) wśród prac w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego wymieniono w dziale XIV o nazwie prace różne, w punkcie 12 – prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowowodorym. Wobec tego uznać należy, że M. W. (1) wykonywał pracę w szczególnych warunkach, w świetle przytoczonego wykazu oraz spełniał warunek zdekodowany w §2 ust. 1 zacytowanego rozporządzenia, który stanowi, że okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Wprawdzie rację ma organ rentowy w zakresie w jakim stwierdził, że (...) Sp. z o.o. z siedzibą w Ł., jak następcą prawny (...) Przedsiębiorstwa (...) w Ł. Zakładu (...) w wydanym przez siebie zaświadczeniu wskazał błędną podstawę prawną zajmowanego przez wnioskodawcę stanowiska, to jednak nie można tracić z pola widzenia, że świadectwo pracy czy świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach, a także inne dokumenty wystawione przez pracodawcę, nie są dokumentami urzędowymi w rozumieniu art. 244 § 1 i 2 k.p.c., tylko dokumentami prywatnymi, które stanowią dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie (art. 245 k.p.c.). Dokumenty takie podlegają kontroli zarówno co do prawdziwości podanych w nim faktów, jak i co do prawidłowości wskazanej podstawy prawnej (wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 26 kwietnia 2017 r. III AUa 698/16, LEX nr 2295241). Wobec tego argumentacja organu rentowego nie mogła odnieść zamierzonego skutku i powodować niekorzystne skutki procesowe dla odwołującego się.

Jednocześnie, w tym stanie rzeczy nie można pominąć faktu, że M. W. (1) w okresie od 23 października 1980 roku do dnia 14 października 1982 roku odbywał zasadniczą służbę wojskową, a po jej zakończeniu zgłosił swój powrót do zatrudnienia w terminie 30 dni.

Jak wskazuje się w orzecznictwie, żołnierzowi zatrudnionemu przed powołaniem do czynnej służby wojskowej w warunkach szczególnych, który po zakończeniu tej służby podjął zatrudnienie w tych samych warunkach czas odbywania służby wojskowej wlicza się do okresu zatrudnienia w zakresie wszelkich uprawnień związanych z zatrudnieniem przed powołaniem do służby wojskowej oraz w zakresie szczególnych uprawnień uzależnionych od wykonywania pracy na określonym stanowisku lub w określonym zawodzie. Okres zasadniczej (czynnej) służby wojskowej odbytej w czasie trwania stosunku pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze zalicza się do stażu pracy wymaganego do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym, jeżeli pracownik w ustawowym terminie zgłosił swój powrót do tego zatrudnienia (por. wyrok SN z dnia 6 kwietnia 2006 r., III UK 5/06, OSNP 2007/7-8/108; wyrok SN z dnia 9 marca 2010 r., I UK 333/09, LEX nr 585739; wyrok SA w Lublinie z dnia 1 sierpnia 2012 r., III AUa 612/12, LEX nr 1213866). Sąd w całości podziela zaprezentowane stanowisko judykatury.

W tym stanie rzeczy Sąd uznał, że M. W. (1) bezsprzecznie wykonywał pracę w szczególnych warunkach od dnia 26 stycznia 1980 roku do dnia 29 lutego 1984 roku, a do tożsamej konstatacji należy dojść dokonując oceny charakteru zajmowanego przez niego stanowiska w (...) spółce cywilnej J. R. & E. R. w Ł..

Również i u tego pracodawcy M. W. (1) od dnia 1 lipca 1990 roku podjął pracę w pełnym wymiarze jej czasu na stanowisku spawacza. Jak wskazali przesłuchani świadkowie nie zdarzały się przestoje, a produkcja była nieprzerwana. Do obowiązków wnioskodawcy należało wyłącznie spawanie tłumików, zarówno gazowe jak i elektryczne i w osłonie CO₂. W. pracował on w kanale do napraw samochodów, jednakże wtedy również spawał elementy samochodowych układów wydechowych. Pracował codziennie po 8 godzin i nie wykonywał innych prac mechanicznych bez spawania. Jego przełożeni podczas przesłuchania w toku procesu przyznali, że odwołujący się był solidnym pracownikiem. Sąd nie dysponował pełną dokumentacją pracowniczą wnioskodawcy z tego okresu, bowiem dokumenty dotyczące zatrudnienia zostały zniszczone – w aktach ZUS zachowało się jedynie świadectwo pracy wnioskodawcy, w którym nie wskazano na wykonywanie przez M. W. (1) pracy w szczególnych warunkach. Wpisano jedynie, że w okresie zatrudnienia pracownik wykonywał pracę spawacza.

Prawo do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym stanowi odstępstwo od zasady powszechnego wieku emerytalnego i w związku z tym nie można poprzestać tylko na jego uprawdopodobnieniu, lecz musi zostać udowodnione, a temu służą przede wszystkim dokumenty. Oczywiście jest przy tym, że uwzględnienie danego okresu do emerytury w obniżonym wieku nie jest uzależnione od wystawienia świadectwa pracy wykonywanej w szczególnych warunkach. Wystawienie takiego dokumentu może jedynie sugerować, że pracownik w spornym okresie pracował w warunkach szczególnych. Można zatem stwierdzić, że stosowne świadectwo pracy stwarza pewne domniemanie faktyczne, które z racji tego, że jest to dokument prywatny, pozwala przeprowadzić postępowanie ponad wskazane w tym dokumencie okoliczności (wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 24 maja 2017 r. III AUa 47/17, LEX nr 2376917). Niemniej jednak sam brak owych świadectw jeszcze nie przesądza o niemożliwości ustalenia określonych faktów za pomocą innych środków dowodowych. Przesłuchani w toku sprawy świadkowie w sposób jednomyślnie wskazali, że wnioskodawca wykonywał wyłącznie prace spawalnicze, w pełnym wymiarze czasu pracy, a które to prace znajdują się wśród prac w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego, a wymieniono je w dziale XIV o nazwie prace różne, w punkcie 12 – prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowowodorowym. Wobec tego uznać również należy, że M. W. (1) wykonywał pracę w szczególnych warunkach od dnia 1 lipca 1990 roku do 31 sierpnia 2000 roku.

Dokonując wyliczenia okresu zatrudnienia ubezpieczonego w warunkach szczególnych na potrzeby ustalenia uprawnień do emerytury pomostowej Sąd wziął przy tym pod uwagę, że z okresu tego należało wyliczyć te okresy, podczas których ubezpieczony nie świadczył pracy. Stosownie do treści art. 12 ustawy o emeryturach pomostowych przy ustalaniu okresu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, o których mowa w art. 4-11, nie uwzględnia się okresów niewykonywania pracy, za które pracownik otrzymał wynagrodzenie lub świadczenie z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. Niemniej jednak odliczenie wyżej wymienionych okresów od stażu pracy nie miało wpływu na rozstrzygnięcie, bowiem i tak łączny staż faktycznej pracy ubezpieczonego w warunkach szczególnych okazał się być znacznie dłuższy niż 15 lat.

Biorąc pod uwagę powyższą argumentację faktyczną i juretryczną Sąd doszedł do przekonania, że M. W. (1) spełnił przesłanki do uzyskania emerytury pomostowej, zawarte w art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych z dnia 19 grudnia 2008 roku (Dz.U. 2018, poz. 1924, tj. z dnia 8 października 2018 roku), a w szczególności sporną przesłankę z punktu 2 – mając okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat oraz sporną przesłankę z punktu 5, bowiem przed dniem 1 stycznia 1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Zgodnie z treścią art. 15 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych, prawo do emerytury pomostowej powstaje z dniem spełnienia warunków wymaganych do nabycia tego prawa. Jak jednak wynika z treści przepisu art. 26 ust. 1 ustawy, emeryturę pomostową wypłaca się za miesiąc kalendarzowy w terminach i na zasadach przewidzianych dla wypłaty emerytur, określonych m.in. w art. 129 ustawy emerytalnej. Ten ostatni przepis stanowi zaś, iż świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu. M. W. (1) 60. rok życia ukończył w dniu 22 kwietnia 2018 roku, wniosek o

emeryturę pomostową złożył w dniu 10 maja 2018 roku, a zatem prawo do emerytury należało wnioskodawcy przyznać od dnia 1 maja 2018 roku.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w sentencji.

O kosztach procesu orzeczono zgodnie z wynikiem sprawy na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. oraz § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. 2018, poz. 265, t.j. z dnia 30 stycznia 2018 roku).

S.S.O. Agnieszka Domańska – Jakubowska